

право към Търново, като вдигат на оръжие всички селища от двете страни на планината. И направят непроходими всички балкански проходи. Доброволци няма да се притекат от цялата страна, от Влашко и Гърция, всички волонтери от Кримското мурабе. Имаха готови два горски топа, двама тръбачи, двама хирурга. Сто конника.

Всичко бе пресметнато до последната подробност.

Николай рисувахе непрестанно, сякаш го гонеше някой. Не губеше нито миг за друга записка.

— Приятелю, защо тая бързина? Имаме време... Ариф паша ни е дал цяла година... — влатеше глава недоумяващ немецът.

Но погледът на Павлович бягаше все към портата. Хлопнеше ли някой, той се стряскаше, оставяше молива и тичаше на чардака. А поцем изваждаше от портфейла си прихливо сгънат лист, разгръщаше го внимателно и го препрочиташе, като се озърташе сякаш се боеше от стените, докато другарят му хърнаше спокойно в съседната стая, като сънуваше картинните галерии на Рим и Флоренция...

„Мили братя българи — пишеше в Позива на Раковски от 1 август, издаден в Белград — по е наш живот в това робство? Не е ли всегашна тягота?... По-добре, братя, една сладка маломинутна смърт, а не дългосвочен рабски живот?... — Николай поглеждаше пламенните слова, които сякаш изгаряха хартията, сърцето му биеше глухо и неравно. — Но стоиме, българи? За кога чакаме? Трябва да покажем, че в нашите жили тече още старобългарска свободна кръв и че мъчителите ни не са я съвсем изпили!..”

Николай улови с две ръце челото си. То гореше. Устните му бяха пресъхнали. Стана да пие вода и се погледна в огледалото на скрина. Лицето му беше алено като мак.

Предния ден се беше къпал сгорещен в Дунава. А после го беше втресло. Едва успя да запали с цигарата си опасната кар-